

Oppgaver

Undervisningsopplegget er et forslag til spørsmål, praktiske øvelser og refleksjonsoppgaver basert på filmen “Ingrids grønne tips II”, som tar for seg matsvinn, matavfall, miljøvennlige matvalg, miljøgifter og plastproblematikk. Oppgavene kan brukes i undervisningen eller som hjemmelekse, og kan settes sammen og tilpasses etter eget ønske.

Undervisningsopplegget er basert på høstens nye læreplan og kompetansemål, med bærekraftig utvikling som tverrfaglig tema (se vedlegg).

Film: Ingrids grønne tips II

Matsvinn, miljøvennlig mat, miljøgifter og plast

Spørsmål basert på filmen

1. Hvilke to aspekter er viktig å tenke på når vi vil være miljøvennlige på kjøkkenet?
2. I Norge kaster vi i gjennomsnitt 80 kg matavfall per person i året. Hvor mange av disse kiloene er mat som kunne vært spist?
3. Hvilken farge er posen til matavfall i Oslo?
4. Hva synes dere er det viktigste tiltaket Ingrid gjør for miljøet når det gjelder matvaner?
5. Hva er de positive og negative egenskapene til plast som materiale?
6. Hvordan kan bruk av plastemballasje redusere matsvinn?
7. Hva skjer med plast og annet søppel som havner på bakken?
8. Hvorfor bruker Ingrid den typen såpe når hun vasker opp?
9. Har dere lest/sett noe på nyhetene om matvett, plastemballasje eller miljøgifter i produkter?

Praktiske oppgaver:

Matsvinn og matvalg

1. Lærer tar med eller viser bilder av diverse mat og avfall. Klassen deles inn i grupper på 4 elever som setter seg ved samme bord. Konkurrans: hva skal sorteres som matavfall og hva skal ikke det? Elevene setter opp en ja-kolonne og en nei-kolonne og plasserer tingene på riktig sted*
2. Sjekk ut hvordan familien hjemme forholder seg til matvett. Bruker dere grønn pose til matavfallet hjemme? Følg med på hva som kastes i matavfallet hjemme i noen dager. Blir det ofte kastet ting som kunne blitt spist? Havner matavfall noen ganger i restavfallet? Hvor mange poser med matavfall blir kastet i uka?
3. Gå sammen i grupper på 4 og diskuter hva dere fant ut. I Norge har vi et mål om å halvere matsvinnet i antall kilo innen 2030. Kom sammen frem til forslag til å forbedre sorteringen av matavfall og redusere mengden spiselig mat som havner i søpla hjemme. Legg forslagene frem for familiene deres og sjekk etter en uke hvordan det har gått. Har antallet poser med matavfall blitt redusert?
4. Kjenner dere til andre typer miljømerking av mat enn de Ingrid fant på butikken? Bruk eksterne kilder til å finne ut hva som finnes og hvilke dere anser som viktige.

Miljøgifter og plast

1. Hva er miljøgifter? Finn ut hva slags produkter som inneholder farlige kjemiske stoffer, og om dere har noen av disse hjemme. Kan dere finne alternative produkter, som såpen som ble brukt i filmen?
2. Kjenner dere til noen miljømerker som plasseres på produkter for å vise at de ikke inneholder kjemikalier som skader miljøet? Søk gjerne opp merker og let etter dem neste gang dere er på butikken.
3. Gå ut i skolegården eller området rundt og plukk fem søppelbiter hver. Hva slags type søppel finner dere? Kan dere tenke dere hva konsekvensene vil være for dyr og miljø hvis søppelbitene hadde havnet i havet?
4. Kartlegg plastproduktene dere har hjemme. Hvilke av tingene anser dere som nyttige og unyttige typer plast? Eks: plastbokser for å hindre at mat blir dårligs vs. plastbestikk.

Matavfall

*Eksempler:

Ja-kolonne: Skrell fra gulrøtter, poteter osv., epleskrott, fruktsteiner, eggeskall, rekeskall, servietter, kaffegrut, kjøtt/fiskebein

Nei-kolonne: Tyggis, mat med emballasje rundt, jord/løv, potteplanter og krydderplanter, blomster, bomull, nedbrytbar plast og emballasje

Refleksjonsoppgaver

Gå sammen i grupper på 4 elever og diskuter de påfølgende spørsmålene. Del gjerne tanker i plenum i klassen etterpå.

1. Hvor bevisste er dere på matvalgene dere tar, både når det gjelder matsvinn og hva slags type mat dere spiser?
2. I hvilken grad er dere villige til å gjøre endringer i kostholdet deres for å bidra mer positivt til miljøet? Kjøttindustrien står for store klimagassutslipp og bruker store mengder vann og jordarealer som fører til avskoging. Kunne dere for eksempel tenkt dere å kutte noen kjøttmåltider i uka for å hjelpe miljøet? Hvorfor/hvorfor ikke?
3. Hvilke andre matvalg kan vi ta for å leve mer bærekraftig? Tenk blant annet på miljøkonsekvensene av produksjon og transport.
4. Visste dere at vi i Norge kaster 104 millioner brød hvert år, og at 65 millioner av disse brødene kastes i husholdninger? Hva kan land som Norge/verden/dere gjøre for at matressursene skal fordeles mer rettferdig?
5. Hvordan henger valgene vi tar i hverdagen, som hvilke produkter vi kjøper og hvordan vi kvitter oss med plastemballasje, sammen med det globale plastproblemet?
6. Hvordan kan plastemballasje være både positivt og negativt? Hvorfor tror dere plast er det materialet det settes mest fokus på når det gjelder marin forurensning?
7. Hvem har ansvaret for å bekjempe problemet med marin forurensning og plast i havet? Hva slags endringer er dere villige til å gjøre for å bidra?

Lag en kampanje

Gå sammen i grupper på 4-5 elever. Se for dere at dere er ansvarlige for å få nordmenn - både forbrukere og matbransjen (produsentene, butikker og restauranter) - til å halvere matsvinnet vårt innen 2030. Lag en kampanje, enten i form av en film/skuespill, presentasjon eller plakat hvor dere bruker ulike virkemidler som fakta, lovforslag, tiltak, tips og triks, og spiller på miljømessige, sosiale og økonomiske fordeler ved å hindre at spiselig mat havner i søpla.

